

GREENPEACE

Levegő Munkacsoport

Budapest, 2021. május 25.

Dr. Palkovics László
innovációs és technológiai miniszter
Innovációs és Technológiai Minisztérium
1011 Budapest, Fő utca 44-50.

Tárgy: 2021 a vasút európai éve és annak gyakorlati megvalósítása – a nemzetközi utasszállítás vasútra terelése

Tisztelt Palkovics László Miniszter Úr!

Közlekedési miniszterként június 3-án Ön is részt vesz a vasúti utazás jövőjének megvitatásán az Európai Unió Közlekedési Tanácsában. 2021 a vasút európai éve, ami egyedülálló lehetőséget kínál az Unió és a tagállamok számára, hogy növeljék a vasúti közlekedés szerepét a nemzetközi személyszállításban.

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség szerint¹ a távolsági motorizált személyszállítás legfenntarthatóbb módja a vasúti közlekedés. Ezért is fontos, hogy Európa polgárai az utazási mód megválasztásánál a vonattal való közlekedést részesítsék előnyben. Kérjük, tegyék lehetővé, hogy ez valóban így legyen. Európának a személyszállításban nemzetközi távolsági vasúti szolgáltatások kiterjedt hálózatára van szüksége, sűrű és ütemes nappali, valamint nagyobb távolságokon közlekedő éjszakai vonatokkal.

A témában végzett közvélemény-kutatás² bizonyítja, hogy Európában az emberek hajlandóak a repülés helyett a vasúti közlekedést választani, még a nemzetközi utazások során is. Az Ön felelőssége is, hogy ehhez megfelelő feltételek álljanak rendelkezésre: jól szervezett vonatkapcsolatok, optimális utazási idő, tisztességes árak, egyszerű jegyvásárlási lehetőségek és az utasok jogainak védelme. Ehhez ki kell alakítani a vasúti közlekedés megfelelő piaci feltételeit, hogy az fel tudja venni a versenyt a légitársaságokkal és a közúti közlekedéssel.

---

¹ <https://www.eea.europa.eu/highlights/motorised-transport-train-plane-road>

² <https://germanwatch.org/en/20045>

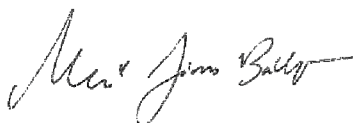
Időközi jelentésében³ a Nemzetközi Vasúti Személyszállítási Platform (International Passenger Rail Platform) számos kihívásra hívja fel a figyelmet az ügyfélélmény, a digitalizáció, a szolgáltatások, az infrastruktúra és a különböző szabályozások tekintetében. Azonban olyan további fontos elemek hiányoznak a jelentésből, mint az egyenlőtlen versenyfeltételek a közlekedési módok között és a konkrét megoldások.

Ahhoz, hogy a vasút európai éve sikeres kezdeményezés legyen, az európai kormányoknak meg kell vitatniuk és támogatniuk kell a következő intézkedéseket a Közlekedési Tanács ülésén:

- 1) Legalább 30 új Europe Express vonat és éjszakai járat indítása 2021 és 2025 között, valamint rövid távú szolgáltatásfejlesztések egy megfelelő európai menetrend kialakítása érdekében.
- 2) Interoperabilis gördülőállományt és hálókocsi-készletet finanszírozó program bevezetése.
- 3) A vasúttársaságok kötelezése a valós idejű jegyértékesítési adatmegosztásra.
- 4) A nemzetközi járatok pályahasználati díjainak csökkentése, valamint a légit közlekedés támogatásainak és a rövid távolságú légitjáratoknak a felszámolása.
- 5) Az infrastruktúra fejlesztése és elmaradottságainak felszámolása közösségi és tagállami források felhasználásával.

Összehangolt és határozott politikai fellépés nélkül a vasút európai éve sem tudja számottevően felvirágoztatni az európai vasúti közlekedést éppen akkor, amikor a legnagyobb szükség lenne rá. A sokéves elhanyagoltság után itt az ideje befektetni ebbe a fényes jövővel kecsegtető iparágba.

Üdvözlettel:

Mező János Bálint
ügyvezető igazgató
Greenpeace Magyarország

Lukács András
elnök
Levegő Munkacsoport

Levegő Munkacsoport, 1085 Budapest, Üllői út 18., levego@levego.hu

Greenpeace Magyarország Egyesület, 1143 Budapest, Zászlós utca 54., info.hungary@greenpeace.org

---

³ <https://www.government.nl/documents/reports/2021/03/29/report-of-the-platform-on-international-rail-passenger-transport>

MELLÉKLET

1) Legalább 30 új Europe Express vonat és éjszakai járat indítása 2021 és 2025 között, valamint rövid távú szolgáltatásfejlesztések egy megfelelő európai menetrend kialakítása érdekében.

2021-től:

- A kormányok kötelezzék el magukat 30 új nemzetközi nappali és éjszakai vonat indítására 2021 és 2025 között a meglévő infrastruktúrán, valamint arra, hogy a jelenlegi járatokat sűrítik és gyorsítják.
- A kormányok hozzanak létre egy munkacsoportot az Európai Vasúti Hivatal, a pályahálózat-működtetők és a vasúttársaságok közreműködésével egy ütemes „Europatakt” európai menetrend és egy 2030-as menetrend-jövőkép kialakítására és a hálózat működését koordináló állandó európai testület alapjainak kidolgozására.
- Biztosítsanak állami forrásokat a pénzügyi szempontból életképtelen vonalszakaszokra, határokon átnyúló közszolgáltatási kötelezettségek ellátására és kezdőtőke-finanszírozásra.

Miért?

Sok európai nagyváros között hiányzik a megfelelő vasúti összeköttetés. Vagy nincs is vonatkapcsolat, vagy túl sok az átszállás, vagy nagyon ritkán indulnak vonatok. A *Trans Europ Express 2.0* kezdeményezés csak néhány összeköttetésre összpontosít, és nem is garantálja azok tényleges üzemeltetését, az Európai Bizottság pedig csak 15 kísérleti projektet tervez 2030-ig. A nappali és éjszakai vonatok átfogó európai hálózatának közös jövőképe meg fogja könnyíteni a kapacitástervezést, és segít azonosítani a szolgáltatási hiányosságokat.

2) Interoperábilis gördülőállományt és hálókocsi-készletet finanszírozó program bevezetése.

2021-től:

- A kormányok tegyék az Európai Bizottság feladatává egy finanszírozási program elindítását az interoperábilis gördülőállomány és hálókocsi-készlet kialakítására. Az ehhez szükséges forrásokat a légiközlekedési támogatások megszüntetése és a Helyreállítási Alap biztosíthatja.

Miért?

A nemzetközi vonalak gördülőállományának felszerelése különféle biztonsági és jelzőrendszerekkel mintegy 40%-kal növeli a költségeket. Az egységes európai jelző- és sebességszabályozó rendszer (ERTMS) bevezetése és a harmonizáció még évtizedekig tarthat. Az interoperábilis gördülőállomány többletköltsége és a hálókocsihiány a fő akadálya új vonatok elindításának. Egy ilyen projekt számos fenntartható munkahely megteremtésével járul hozzá a zöld és igazságos helyreállításhoz.

3) A vasúttársaságok kötelezése a valós idejű jegyértékesítési adatmegosztásra.

2021-től:

- A kormányok tegyék az Európai Bizottság feladatává egy vasúti jegyértékesítési szabályozás kidolgozását, amely lehetővé teszi az utasok számára, hogy a teljes utazásra kereshessenek és egyetlen kattintással foglalhassanak vasúti jegyet Európában bárhová, akár 9-12 hónapra előre úgy, hogy a teljes út során érvényesüljön az utasok jogainak védelme.

Miért?

A különféle vasúti szolgáltatóktól származó információk integrálása technikailag lehetséges, de sok vasúttársaság nem osztja meg a szükséges adatokat és a jegyértékesítési jogokat, és nem árusít átszállójegyet, bár az ágazat már évekkal ezelőtt megígérte, hogy megoldja ezt a problémát.

4) A nemzetközi járatok pályahasználati díjainak csökkentése, valamint a légiközlekedés támogatásainak és a rövid távolságú légijáratoknak a felszámolása.

2021-től:

- A tagállamoknak vállalniuk kell a nemzetközi, köztük az éjszakai vonatok pályahasználati díjának a közvetlen költségszintre csökkentését. Az országoknak már most is élniük kellene meglévő lehetőségükkel a pályahasználati díj közvetlen költségszintre csökkentésére és az egyéb infrastrukturális költségek költségvetési fedezésére. A kormányoknak meg kell állapodniuk a légiközlekedés támogatásainak megszüntetésében és a rövid távú nemzetközi és belföldi járatok betiltásában ott, ahol jár éjszakai vagy megfelelő nappali vonat.

Miért?

Számos kormány nemcsak az infrastruktúra használatának közvetlen költségeit fizetteti meg, hanem emellett magas felárat is felszámít – néha kifejezetten a nemzetközi vonatokra. Minél nagyobb a megtett távolság, annál magasabbak a költségek. Az uniós szabályozás már most megengedi a tagállamoknak a pályahasználati díjak rugalmas megállapítását, ehhez tehát nem kell uniós jogszabályt módosítani. A légitársaságok által élvezett adókedvezmények és támogatások teszik kevésbé vonzóvá a vonattal való utazást. A húsz legforgalmasabb európai légi útvonal közül tíz hat órán belül megtehető vonattal is.⁴

5) Az infrastruktúra fejlesztése és elmaradottságainak felszámolása közösségi és tagállami források felhasználásával.

2021-től:

- A tagállamoknak támogatniuk kell a vasúti infrastruktúra korszerűsítésére irányuló európai beruházások növelését, és fel kell kérniük a Bizottságot, hogy évente készítsen jelentést a vasúti infrastruktúra-projektekre szánt uniós közlekedési támogatás összegéről

⁴ <https://twitter.com/EuropeOnRail/status/1387096387305738244/photo/1>

és részarányáról. Meg kell állapodniuk abban is, hogy a tagállamok a helyreállítási és kohéziós támogatásokból nagyobb részt fordítanak határokon átnyúló vasúti projektekre, és évente jelentést tesznek az előrehaladásról az Európai Bizottságnak.

Miért?

A nemzeti és uniós költségvetés nem biztosít elegendő forrást a vasúti infrastruktúrára. A villamosítás, az ERTMS bevezetése, a csomópontok és a legfontosabb folyosók kapacitásának növelése, valamint a hiányzó összeköttetések megteremtése mind kulcsfontosságú egy olyan infrastruktúra megteremtéséhez, mely felvirágoztatja a vasúti közlekedést.